

mindere mate, in de laatste jaren het verschijnsel vertoont, bijzonder onderhevig te zijn aan aanvallen van allerlei parasieten, zoodat men zeer zelden volkomen gave exemplaren aantreft. Men is het er nog niet over eens, waaraan dit toe te schrijven is, ofschoon de hypothese niet al te gewaagd lijkt, dat „geregelde voortplanting door stekken”, langs „ongeslachtelijken” weg dus, de oorzaak ervan is.

Al is deze z. g. „ouderdomszwakke” dus nog lang geen „fait accompli” (*), vruchtboomen, vooral de gouden pippling, de wijnstok, de roos la France, de aardappel, vertoont hetzelfde verschijnsel) het is een onomstootbare waarheid, dat „geslachtelijke voortplanting” voor het instand-blijven der soort *beter* is. Men merkt dit al, wanneer er door stuifmeel van een naverwante soort „nieuw bloed” in de familie gekomen is.

De Luntersche Tuinbouwvereniging heeft zich in dezen zeer dienstelijk gemaakt door proeven in die richting, die, hoewel niet geheel bevredigend, toch zeer voldoende resultaten hebben opgeleverd. Laten we *dat* echter gerust over aan de Heidemaatschappij, want het is daar in uitstekende handen, maar laten wij, overal-rondzwervende leden der N. N. V. eens speuren, of er ergens in Nederland te vinden is één, of te vinden zijn *meer vrouwelijke* exemplaren van den Ital. populier. (*Populus pyramidalis — italica — dilatata — fastigiata.*), want mogelijk zullen er alleen mannelijke ex. groeien.

In Duitschland heeft men maar 5 ex. gevonden en in Oostenrijk. (Zie de Natuur 1895, bladz. 304).

Een blik op afbeeldingen, op blz. 60, zal u de „wijfjes” doen kennen uit honderden „mannetjes” en den habitus van den popel is zoodanig, dat ik ook daarover niets behoeft te zeggen.

Mocht het nog noodig zijn, denk dan maar aan wat den Veluwschen boer zegt: „schietspeppel”.

Dus „cherchez la femme” en zendt s. v. p. bericht aan

G. TEN NAPEL,

1e Secr. afd. *Haarlem.*

(*) Volgens Prof. Hugo de Vries (zie een art. over de stoffelijke oorzaken der erfelijkheid in het album der Natuur, jaargang of in een in 1899 uitgegeven bundel onder den titel: Zaaïen en planten), doet het er weinig toe, of een plant door deeling (enten, stekken, afleggen enz.) wordt voortgeplant, of door zaad, want bij de geslachtelijke voortplanting gaan even goed alle erfelijke eigenschappen over.

Ook Prof. Went van Utrecht gelooft niet aan den nadeeligen invloed van een voortdurende ongeslachtelijke voortplanting.

G. T. N.

NAAR GROESBEEK.

Juist had ik een epistel aan de geachte redactie klaar om, namens een groot liefhebber en kenner van planten en dieren, de vraag aan UEd. te doen of er in *De Levende Natuur* niet een vraag zou kunnen geplaatst worden naar het voorkomen van den gevleekten landsalamander in ons land. En ziet, daar komt net de 1e aflevering van den nieuwen jaargang, waarin de zelfde vraag van den Heer Heimans!

Rombouts geeft op, dat hij bij Nijmegen te vinden is en U begrijpt dat ik en voor de Redactie en voor mijn kennis

mijn uiterste best zal doen hem hier te vinden. Verder kom ik U vragen of ik een enkel lettertje mag schrijven ten gunste van een plaatsje in ons land, dat, geloof ik, bij de natuurliefebbers niet zoo bekend is, als het wel verdiend te zijn.

In aflevering X van den vorigen jaargang der *Lev. Natuur* staan zulke aardige onderhoudende stukjes over het grensplaatsje Epen, waardoor, denk ik, velen opgewekt zullen worden dezen zomer dien kant uit te gaan. Mij trekt het tenminste bijzonder aan. Mag ik nu diegenen, die daar al bekend zijn en er niet heen zullen trekken een ander allerbekoorlijkst grensplaatsje aanwijzen, dat ik heel goed ken en hun voor een vacatieverblijf zeer kan aanbevelen? Het is Groesbeek, eenige minuten sporens hier vandaan; van uit Amsterdam via Kesteren in eens te bereiken.

In Jaargang IV der *Lev. Natuur* schrijft de Heer Chr. Raad er in zijn „Vier dagen in Eldorado” even over, maar meer betreft dit aardige stukje den dicht bij Groesbeek gelegen St. Jansberg, wel een harer aantrekkelijkste omstreken, maar over het plaatsje zelve, dat sedert dien tijd veel vooruit is gegaan, wordt niet veel gezegd.

Het heeft zoovele goede hoedanigheden, dat ik het mijnen medelezers en lezeressen van de *Lev. Natuur* niet warm genoeg kan aanbevelen er hunne (hare) vacantie eens door te brengen. Ik heb heusch geen aandeelen in hotels of pensions, die er heel goed zijn en waarover ik gaarne aan een ieder inlichtingen geef; vandaar mijne opwekking niet. Maar ik, die het van harte bewonder en er zoovele weken in verschillende jaargetijden genoot, ik wil anderen daar zoo gaarne van mee laten genieten. Als gezondheidsoord- vooral voor zenuw-zwakken die er door de heerlijke lucht versterkt worden, begint het al meer en meer bekend te worden en komen er zomers steeds meer menschen een echte lucht-kuur doen. Doch gezonden zullen het er niet minder naar hun zin hebben, vooral zij, die aan plant- en dierstudie doen. Ofschoon ik op dat punt nog niet juist zou kunnen zeggen welke planten en welke dieren of er gevonden worden, zoo kan ik wel vertellen dat er vele plekjes zijn die menigeen, zelfs veteranen in het vak, met botanische vreugde zullen vervullen. Heerlijke heidevelden, uitgestrekte moeraspoeltjes vol orchideën, vooral veel platanthera's; kleine heldere stroompjes met de mooiste waterplanten, waarlangs elzen en wilgen staan. En dit is nog maar het lage land, waaraan de kronkelende wegen de door riet bedekte hutjes zoo schilderachtig staan; maar, wat is er een verscheidenheid van wegen, wandelingen en uitzichten! Daar heb je de mooie, voor een ieder toegankelijke, uitgestrekte bosschen van het landgoed „de Wolfsberg”; de verschillende wandelingen naar de beroemde „Plasmolen” op zichzelf een week en langer vacantie waard en gemakkelijk uit Groesbeek te bereiken. Dan het Nieder Reichswald, waarheen een zeer schilderachtige weg, berucht door de woonplaatsen der smokkelaars, je in $\frac{3}{4}$ uur loopens heen voert en waar je ook al dagen in kunt doorbrengen, desnoods blijven logeeren in de Förstereien. Menig hertje krijgt men er te zien en het is een genot daar uren aan uren voort te loopen onder het groene, heerlijke koele looverdak van die haast voor-wereldlijke bosschen met meterhooge adelaarsvarens. Verdwalen kun je er ook wel, maar in het dorp kan je goede kaarten van de wandelingen krijgen en ook juist in den vacantietijd bevinden er zich de blauwbessenplukkers, meest pluksters die, zooals de geheele bevolking hier, er wel zeer eigenaardig, om niet te zeggen vagabondachtig uit zien, maar nooit iets kwaads uithalen. Onder elkaar vechten doen ze nog al vrij veel, vooral Zondags, als er te veel aan Bacchus geofferd is en hun ruwe, eigenaardige aard zich dan dadelijk in handtastelijk

heden uit, maar ze zijn zóó eerlijk en trouw dat je er gerust met open deuren en ramen zoudt kunnen gaan slapen. Het is een zeer arm volk, zooals ik nog nooit zag, maar blijmoedig en elkaar helpend in alles. Dat blauw-bessen zoeken is wel hun grootste jaarlijksche bron van inkomsten en wordt er dan veel verdiend zoo'n tijd, daar des morgens al heel vroeg onder vroolijk gezang naar het „Wald” trekkende troepjes, heel wat emmers met bessen mee naar huis brengen en er voor een klein vaatje daarmee in Engeland graag *f* 1 wordt betaald. Doch het gaat hier: zoo gewonnen zoo geronnen, en het in dien tijd vol zitten van de nog al talrijke kroegjes in het kleine, eigenlijke dorpje getuigt hiervan, als ook de vele nieuwe groene hoedjes met veeren der mannen en de kleurige dito's en dasjes der vrouwen wijst op een nog anderen hartstocht die hier bepaald typisch is.

Maar zooals ik zeide: veilig is het er en men zal weinig plaatsen hebben waar je zoo gerust uren ver in de bosschen kunt loopen. En wat zijn die hier aan alle kanten!

De reeds genoemde van den Wolfsberg die van 't station en uit het dorp in een tien minuten te bereiken zijn, en dan in tegenovergesteld richting, na een landwandeling met verrukkelijke uitzichten komt men in het z.g. Lage Wald, den kant van Duitschland weer uit of in de bosschen van Scheidius, die parallel loopen met den bekenden, niet boschrijken maar ook mooien Zevenheuvelenweg en die naar Berg en Dal voert. Daar naar toe is het $\frac{3}{4}$ uur als men dat punt tot doel neemt, maar oneindig lang is het voor hen die willen dwalen en planten zoeken, vliegend(e) herten en sabelsprinkhanen en o! nog zooveel anders willen gadeslaan. Ik heb nog lang niet genoeg van dit heerlijke plaatsje met zijn omstreken gezegd, maar de bescheidenheid verbiedt mij verder te gaan.

Ik zou b.v. nog kunnen vertellen van plekjes waar in 't voorjaar, zomers en 's winters, de heerlijkste vogelgeluidjes gehoord worden; van veenplasjes, hoog gelegen dicht bij 't bosch waar de vogeltjes zich komen baden en waar een bank staat, waar je uren lang kunt doorbrengen nooit verzadigd van het heerlijk mooie uitzicht.

Doch... ik hoop dat het niet noodig is, dat ik nog doorga en dat velen nieuwsgierig geworden zullen zijn en nog oneindig veel meer kunnen vertellen, dan ik misschien zou kunnen doen, als ze, na de vacantie daar doorgebracht te hebben, huiswaarts keeren.

Nijmegen,

CATHARINA COOL.

EEN SPINNEN-HISTORIE.

Is al een paar jaren geleden, dat ik op een heerlijke Zondagmorgen, me met eenige couranten op een binnenplaatsje van een der stadswoningen had geïnstalleerd. De lectuur vlotte niet best en mijn oogen dwaalden langs de vier wanden, alle van steen, die de plaats insloten. Aan den eenen kant de keuken, daartegenover een blinde muur, waaraan een wijnstok, die volop in blad stond. De afstand tusschen deze twee wanden was ± 3 à $3\frac{1}{2}$ M. De beide andere muren waren gedeelten van belendende gebouwen.

Plotseling werd mijn aandacht geboeid door een glinsterenden draad, van 't keukenraam naar den wijnstok, uiterst dun, maar in 't zonlicht duidelijk zichtbaar. Er werd aan gerukt, blijkens de schokken, die telkens aan den draad werden meegedeeld. Hoe teer en fijn ook deze spindraad was, toch bood hij weerstand aan 't geweld, waarmee er aan gewerkt werd.

Mijn belangstelling was gewekt, en ik besloot de oorzaak van die heftige beweging op te sporen. Zij was spoedig gevonden. Een kolossale vrouwelijke kruisspin, ter grootte van een capucijner-erwt, zat aan 't keukenraam, en rukte met de voorpooten telkens aan den draad, als om te beproeven, of de deugdelijkheid van den door haar zelf gesponnen draad, of een draad te verbreken, die haar in den weg zát.

Direct schoot me te binnen, dat verschillende spinnen, o.a. ook jonge kruisspinnetjes, in staat zijn, een draad te spinnen, die door den lichtsten luchtstroom gedragen, op vrij grooten afstand een aanhechtingspunt vinden, om zoo doende een brug te bouwen, waarlangs zich de bouwmeesteres van de eene plaats naar de andere te begeven. Misschien was dit hier ook 't geval, en wilde de spin den tegenovergestelden kant van de binnenplaats bereiken (den wijnstok) door de plaats als een koorddanseres, op den ragfijnen draad over te steken.

Deze onderstelling deed mij het andere uiteinde van den draad opzoeken. Zonder veel moeite vond ik dit dwars over een druivenblad liggende, en met het uiteinde er nog om heen geslagen. Klaarblijkelijk, was deze draad dus door de kruisspin gesponnen en zou hij dienen als brug.

Op het druivenblad echter ontdekte ik nog iets anders. Aan dit en nog een paar andere bladen had een kleiner exemplaar kruisspin haar radvormig web gesponnen voor 't bemeesteren van voedsel. 't Was een mooi nieuw en gaaf web, dat nog pas klaar scheen te zijn.

Het vertoonde althans nog geen enkel kenteeken, dat er reeds een slachtoffer in gevangen was. Dit web kwam bij het rukken, dat de grootere spin nog telkens aan den draad deed, in heftige beweging. De eigenares geraakte hierdoor blijkbaar in de grootste ongerustheid en liep rusteloos naar de verschillende punten, waar haar web bevestigd was. Vrij spoedig had ze 't blad ontdekt, dat de oorzaak van het ongeval scheen te zijn; een onderzoek werd ingesteld, en de draad ontdekt.

Intusschen had de grootere kruisspin, waarschijnlijk tevreden over het ingestelde onderzoek naar de sterkte van de brug, den overtocht aanvaard. Het zware lichaam schommelde vrij plomp aan den onderkant van den draad en vrij langzaam, maar toch zeker naderde het den overkant.

De kleine spin scheen van een panischen schrik bevangen. Zenuwachtig liep ze over het druivenblad, keerde naar haar eigen web terug, ijde weer naar 't bedreigde punt, onderzocht met de voorpooten de kracht der schokken, liep nog eens rond en keerde telkens naar den vreemden draad terug. Plotseling, toen de groote spin niet meer dan $\frac{1}{2}$ M. van 't blad verwijderd was, brak de draad bij het blad af, en de vijandin viel hoorbaar op de steenen, stond echter spoedig weer op en zocht en vond in een hoekje van de plaats, tusschen eenige bloemen een schuilplaats.

Had de kleine spin, in doodsangst, den draad verbroken? Het is zeer wel mogelijk, want zij bevond zich op het oogenblik van de catastrofe juist bij 't punt van bevestiging; — of was wellicht de dunne draad onder 't gewicht van den zwaren last bezweken? Dit laatste is minder waarschijnlijk, daar er eerst een deugdelijk onderzoek naar de sterkte was ingesteld. Hoe 't zij, voor de kleine spin was 't een uitkomst. Ze liep na 't breken van den draad, nog eenige oogenblikken heen en weer, doch zat geen 3 minuten later weer rustig in 't midden van haar rad, te wachten op de dingen, die verder komen zouden.

W.

S. S.

